

خبرنامه انرژی (۱۰۵)

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۰۶۵۳

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

بهمن ماه ۱۳۸۹

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱..... قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۳..... ایران سومین تأمین‌کننده بزرگ نفت خام چین شد
- ۴..... شرکت ملی نفت‌کش ایران تا دو سال آینده سومین شرکت بزرگ نفت‌کش جهان خواهد شد
- ۶..... ونزوئلا صادرات بنزین به ایران را از سر می‌گیرد
- ۶..... عراق برای افزایش تولید، نیازمند اکتشاف منابع جدید نفت است
- ۹..... خریداران نفت خام ایران در اروپا و آسیا
- ۱۲..... گزارشی از روند خصوصی‌سازی در وزارت نیرو
- ۱۸..... دومین واحد نیروگاه کارون ۴ به شبکه سراسری برق پیوست
- ۱۹..... جزئیات نخستین قبض انرژی صنایع بعد از هدفمندی یارانه‌ها
- ۲۰..... ایران در رتبه نخست ظرفیت نصب شده تولید برق منطقه قرار گرفت
- ۲۱..... پیک مصرف برق ۳ هزار مگاوات کاهش یافت

خبرنامه انرژی (۱۰۵)

قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

قیمت نفت خام، فرآورده و گاز طبیعی

(به روز شده ۵ فوریه ۲۰۱۱، ۱۶ بهمن‌ماه ۱۳۸۹)

بازار	قیمت	
نایمکس	۸۹/۰۳	نفت خام وست تکزاس (دلار در بشکه)
بورس دوی	۹۸/۶۴	نفت خام عمان (دلار در بشکه)
بورس لندن	۹۹/۸۳	نفت خام برنت (دلار در بشکه)
سلف	۹۹/۳۱	نفت خام برنت موعدهار (دلار در بشکه)
نایمکس	۷۳	نفت حرارتی (سنت در لیتر)
نایمکس	۶۶	بنزین (سنت در لیتر)
نایمکس	۱۵/۵	گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)
هنری هاب	۱۶	گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)
انگلستان (ICE)	۳۱	گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)

مأخذ: سایت‌های Bloomberg, Platt's, Nymex, Ice and Dme

قیمت روزانه سبب اوپک (دلار در بشکه)

متوسط روزانه سبب اوپک	
تاریخ (۲۰۱۱)	قیمت
۲۸ ژانویه	۹۴/۱۰
۳۱ ژانویه	۹۵/۵۳
۱ فوریه	۹۶/۳۹
۲ فوریه	۹۷/۶۶
۳ فوریه	۹۷/۷۱

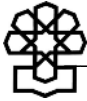
مأخذ: سایت اوپک.

قیمت تقریبی انواع نفت خام صادراتی ایران به مناطق مختلف جهان (فوب خلیج فارس)

(بشکه/دلار)

قیمت در تاریخ ۲۰۱۱/۱۲/۴		معدل قیمت (۲۰۱۱/۱/۱-۲۰۱۱/۲/۴)		
سنکین	سبک	سنکین	سبک	مقصد
NA	NA	۹۵/۶۰	۹۸/۳۲	آسیا
۹۶/۵۹	۹۸/۲۹	۹۷/۲۱	۹۸/۹۱	شمال غربی اروپا
۹۴/۸۰	۹۷/۱۵	۹۵/۴۲	۹۷/۷۷	مدیترانه
۹۶/۲۵	۹۷/۹۵	۹۶/۸۷	۹۸/۵۷	آفریقای جنوبی
NA	NA	۹۵/۷۹	۹۸/۳۸	میانگین وزنی
۹۶/۲۵	۹۸/۶۰	۹۶/۸۷	۹۹/۲۲	فوب سیدی کریر
NA		برآورد قیمت یک بشکه نفت خام صادراتی ایران در روز مورد گزارش		
۹۶/۷۵		میانگین قیمت تقریبی یک بشکه نفت خام صادراتی ایران از ابتدای ماه جاری میلادی		

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران، ۱۳۸۹/۱۱/۱۷.

قیمت فرآورده‌های نفتی در بازارهای جهانی طی روز ۴ فوریه سال ۲۰۱۰

(دلار در تن متریک)

نوع فرآورده	خلیج فارس	مدیترانه	شمال اروپا	آمریکا	ژاپن	سنکاپور
بنزین سوپر بدون سرب	NA	۸۶۰/۰۰	۸۵۷/۲۵	۹۲۱/۲۰	NA	NA
نفتا	NA	۸۳۶/۲۵	۸۵۸/۰۰	۸۹۰/۲۷	NA	NA
سوخت جت (نفت سفید)	NA	۹۱۵/۰۰	۹۲۲/۰۰	۹۲۹/۳۴	NA	NA
نفت گاز	NA	۸۴۲/۰۰	۸۳۸/۵۰	۸۳۴/۱۶	NA	NA
نفت کوره ۱۸۰ CST	NA	۵۴۴/۵۰	۵۳۹/۵۰	۵۴۴/۹۶	NA	NA
پروپان	NA	۸۵۰/۵۰	۸۷۲/۵۰	NA	NA	NA
بوتان	NA	۸۹۷/۵۰	۷۸۲/۵۰	NA	NA	NA

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران.

قیمت تک محموله‌ای گاز طبیعی طی روز ۴ فوریه سال ۲۰۱۱

خط لوله - بازار	دلار در میلیون بی‌تی‌یو
HENRY HUB	۴/۵۰
S. CALIF.	۴/۶۰
TORONTO	۴/۸۵
ICE	۸/۶۸

مأخذ: همان.

ایران سومین تأمین‌کننده بزرگ نفت خام چین شد

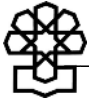
آخرین آمار دولت چین نشان می‌دهد که کل واردات نفت خام چین در دسامبر ۲۰۱۰

با ۱/۹ درصد کاهش سالانه، به ۴/۹۳ میلیون بشکه در روز رسید.

با وجود اینکه صادرات نفت عربستان سعودی به چین با ۱۳/۲ درصد کاهش

نسبت به سال گذشته، به ۱/۰۳ میلیون بشکه در روز رسید، اما عربستان همچنان

بزرگ‌ترین تأمین‌کننده نفت خام چین است. آنگولا پس از عربستان، با ۶۲۹ هزار بشکه

در روز و ۳۴/۸ درصد کاهش نسبت به سال گذشته، دومین تأمین‌کننده نفت خام چین

بود. ایران با ۱۷/۶ درصد افزایش نسبت به سال گذشته، سومین کشور تأمین‌کننده

نفت خام چین در دسامبر ۲۰۱۰ بود.

صادرات نفت خام کویت به چین در دسامبر ۲۰۱۰ با ۳۲/۹ درصد افزایش نسبت

به سال گذشته به ۱۲۷ هزار بشکه در روز رسید.

(چهارشنبه، ۲۶ ژانویه ۲۰۱۱، IranOilGas.com)

شرکت ملی نفتکش ایران تا دو سال آینده سومین شرکت بزرگ نفتکش

جهان خواهد شد

یک مقام اجرایی گفت: شرکت ملی نفتکش ایران در نظر دارد تا سال ۲۰۱۳ سومین

شرکت بزرگ نفتکش جهان شود و تا آن زمان اگر ۲۲ نفتکش بسیار عظیم را

تحویل بگیرد و ناوگان^۱ خود را ۷۲ درصد گسترش دهد، شرکت ملی نفتکش ایران

احتمالاً دومین شرکت بزرگ نفتکش جهان می‌شود.

مدیر منطقه، کاپیتان ر. قاره^۲، در شارجه (امارات متحده عربی) به خبرنگاران

گفت: شرکت ملی نفتکش ایران به‌رغم تحریم‌های اقتصادی به‌وجود آمده، درمانده

نمی‌شود.

این شرکت همچنان، نفت خام تولید شده شرکت‌های رویال داچ شل پی ال سی^۳

و توتال اس‌ای^۴، شرکت آرامکو از عربستان سعودی و شرکت‌های دولتی از کویت و

1. Fleet

2. R. Ghareh

3. Royal Dutch Shell Plc

4. Total SA

از مرکز امارات متحده عربی، ابوظبی را حمل می‌کند. قاره در این باره گفت: «ما با مشکلی مواجه نشده‌ایم».

او گفت: این بهره‌بردار ایرانی در نظر دارد تا سال ۲۰۱۳، تعداد ۷۴ کشتی در اندازه‌های مختلف شامل نفتکش‌های بسیار عظیم (VLCC) و نفتکش‌های کوچک‌تر، در اختیار داشته باشد. شرکت ملی نفتکش ایران در حال حاضر ۲۸ نفتکش بسیار عظیم دارد که قرار است تعداد آنها را به ۵۰ کشتی برساند. این شرکت هم‌اکنون دارای رتبه «پنجمین شرکت بهره‌بردار بزرگ نفتکش جهان» است.

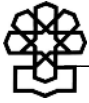
اکنون شرکت نروژی «فرانت لاین» با مسئولیت محدود، بزرگ‌ترین شرکت بهره‌بردار ابر نفتکش‌های جهان است.

به گفته قاره، شرکت ملی نفتکش ایران، ۵ نفتکش خود را از دفتر این شرکت در شارجه مدیریت می‌کند و از یکی از شعبه‌های بانک صادرات ایران برای تراکنش‌های مالی در امارات متحده عربی استفاده می‌کند.

قاره گفت: شرکت ملی نفتکش ایران بدون تعیین زمان مشخصی، در صدد است تا با شروع تولید ال.ان.جی در ایران، کشتی‌های حمل گاز طبیعی مایع خریداری کند.

او گفت: احتمالاً شرکت ملی نفتکش ایران، نیاز به سفارش ۸۳ کشتی حمل گاز طبیعی مایع دارد و در نهایت ممکن است ساخت این کشتی‌ها را به شرکت‌های کشتی‌سازی کره‌ای سفارش دهد.

(دوشنبه، ۲۴ ژانویه ۲۰۱۱، Bloomberg)

ونزوئلا صادرات بنزین به ایران را از سر می‌گیرد

به گزارش انرژی اینتلیجنس گروپ^۱، پس از وقفه بیش از ۲ سال، ونزوئلا صادرات بنزین به ایران را از سر می‌گیرد.

شرکت دولتی «پتروئوس د ونزوئلا اس ای»^۲ موافقت کرده است که ماهیانه دو محموله ۳۰ هزار تنی بنزین را به ایران، عرضه کند. انرژی اینتلیجنس گروپ، ضمن اعلان این خبر در روزنامه اینترنشنال اوایل گفت: منابع آگاه کشتیرانی خاورمیانه این خبر را تأیید نکرده‌اند.

طبق این گزارش، قرار است اولین محموله بنزینی در اوایل فوریه به بندرعباس برسد. انرژی اینتلیجنس گروپ گفت: پس از اینکه تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا واردات بنزین به ایران را محدود کردند، ارسال این محموله‌ها، نمادی از حسن نیت ونزوئلا به‌شمار می‌آید.

(چهارشنبه، ۲۶ ژانویه ۲۰۱۱، Bloomberg)

عراق برای افزایش تولید، نیازمند اکتشاف منابع جدید نفت است

تحلیلگران می‌گویند، اُفت بالقوه بخش عمده ذخایر نفت عراق، به‌علاوه افزایش ظرفیت تولید این کشور تا ۱۲ میلیون بشکه در روز، می‌تواند علت تصمیم وزارت نفت عراق مبنی بر راه‌اندازی دور جدید عملیات اکتشافی در این کشور باشد.

به نظر کارشناسان، برآورد ذخایر نفت عراق در گذشته، ۱۱۵ میلیارد بشکه بود اما با تجدیدنظر بعدی در برآوردها، اگر تا دو دهه آینده منابع نفت جدیدی کشف

1. Energy Intelligence Group
2. Petroleos de Venezuela SA

نشوند این برآورد ممکن است به ۵۰ میلیارد بشکه، کاهش یابد.

در اکتبر ۲۰۱۰، عراق با برآورد ۱۴۳/۱ میلیارد نفت ذخیره زیرزمینی، افزایش ۲۵ درصدی ذخایر اثبات شده نفت خود را اعلام کرد و همین امر، باعث شد تا عراق به‌عنوان دارنده دومین ذخیره بزرگ نفت رسمی جهان^۱ پس از عربستان سعودی، حداقل به‌طور موقت مقام دوم جهان را کسب کند و تا زمانی که ایران ذخایر خود را با کشف منابع جدید افزایش نداده باشد، از ایران جلو بیافتد.

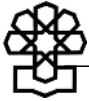
برخی از تحلیلگران بر این باورند که نواحی و مخازن کشف نشده ممکن است حاوی ۲۵۰ میلیارد بشکه نفت، مازاد بر آنچه تاکنون کشف شده، باشد.

ضایعات چند دهه جنگ و تحریم، به کمبود سرمایه‌گذاری در عراق منجر شده است که این امر باعث شده تا عراق در میان کشورهای صاحب ذخایر نفت، نسبت به سایر کشورها، به عملیات اکتشافی بپردازد. برآوردهای رسمی حاکی از این است که نرخ تعداد چاه‌های اکتشافی حفر شده نسبت به مساحت کل کشور عراق حدود ۱ چاه به‌ازای هر ۲۰۰۰ کیلومتر مربع (۷۷۰ مایل مربع) است.

قطعه‌های پهناوری از صحرای غربی عراق که با کشورهای بزرگ عضو اوپک چون عربستان سعودی، کویت، اردن و سوریه، هم‌مرز است، برای جویندگان نفت همچون سرزمینی بکر به‌شمار می‌آیند.

حسین الشهرستانی، وزیر سابق نفت عراق، پس از اعلام بازبینی مخازن نفت عراق گفت: تنها ۱۹ میدان نفتی از مجموع ۶۶ میدان شناخته شده عراق، قابل بهره‌برداری هستند. این اقدام در مخازن عراق، در اصل ارزیابی مجددی از ذخایر

1. World's Second-Largest Conventional Oil Reserves

زیرزمینی موجود و میدان‌های فوق عظیم نفت این کشور بود؛ میدان‌هایی که بیشتر آنها توسط کنسرسیوم‌های خارجی و برای کمک به عراق در افزایش ظرفیت تولید پس از سال‌ها جنگ و تحریم، مورد توسعه مجدد، واقع شده‌اند.

عبدالکریم لعیبه^۱، وزیر کنونی نفت عراق در سوم ژانویه ۲۰۱۱ (۱۳ دی‌ماه ۱۳۸۹) گفت: وزارت نفت عراق در نظر دارد تا ۱۲ بلوک اکتشافی را به مزایده بین‌المللی بگذارد، اما او هیچ جزئیات بیشتری از اینکه این مزایده، چه زمانی برگزار خواهد شد، ارائه نکرد.

تامیر قذبان^۲، وزیر اسبق نفت عراق، پیش‌تر گفته بود: در صورت پیشرفت اکتشاف، عراق می‌تواند ۶۰ میلیارد بشکه به ذخایر خود اضافه کند.

یکی از اهداف گذشته عراق این بود که ۲۵ تا ۳۵ درصد ذخایر احتمالی را هدفگیری کند و به همین میزان بر ذخایر اثبات شده پیشین، بیافزاید.

یک نقشه قدیمی اکتشافی عراق که گزارشگر پلاتس آن را دیده است، اما توسط وزارت نفت عراق به‌عنوان سند رسمی پذیرفته نشده، ۵۴ بلوک اکتشافی احتمالی را نشان می‌دهد که بیانگر ظرفیت بالقوه هر بلوک و موقعیت زمین‌شناختی آنهاست. این نقشه دربرگیرنده ضریب احتمال وجود ترکیباتی از نفت و گاز است.

منابع آگاه همچنین پیش‌بینی می‌کنند که وزارت نفت عراق، شمار شرکت‌های واجد شرایط را فراتر از ۴۵ شرکتی که هم‌اکنون صلاحیتشان برای مزایده‌های قبلی تأیید شده، اعلام کند تا به این ترتیب شرکت‌های کوچک‌تر متخصص در اکتشاف مخاطره‌آمیز را نیز به مشارکت ترغیب کند.

1. Abdul Karim Luaibi
2. Thamir Ghadban

عراق سال گذشته با برگزاری ۲ مزایده جداگانه، ۱۱ میدان قابل بهره‌برداری و چند میدان کشف شده را که هنوز قابل بهره‌برداری نشده بودند به شرکت‌های نفتی و کنسرسیوم‌های خارجی واگذار کرد. در سومین دور مزایده‌ها، ۳ میدان گازی نیز پیشنهاد شدند.

لعیبی در اوایل این ماه گفته بود که از اواخر سال گذشته، ظرفیت تولید نفت عراق از روزی ۲/۵ میلیون بشکه به روزی ۲/۷ میلیون بشکه افزایش خواهد رسید. تحلیلگران می‌گویند تا چند ماه آینده، ظرفیت تولید نفت عراق از این هم بیشتر خواهد شد و با در نظر گرفتن سرعت این توسعه‌ها، عراق باید برای اکتشاف منابع جدید، راهبردی را تدوین کند.

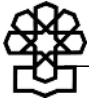
(شنبه، ۲۲ ژانویه ۲۰۱۱، Platts)

خریداران نفت خام ایران در اروپا و آسیا

شرکت‌های اروپایی و آسیایی که همچنان به خرید نفت خام از ایران ادامه می‌دهند، تحریم‌های بین‌المللی را که مانع تراکنش‌های مالی با بانک‌های ایرانی می‌شود، دور می‌زنند و در نتیجه، تجارت نفت را بیش از پیش دچار پیچیدگی کرده‌اند.

نه تحریم‌های ایالات متحده آمریکا و نه تحریم‌های سازمان ملل متحد، هیچ‌یک نتوانسته‌اند مانع از انجام معامله نفت خام با ایران بشوند.

با این وصف، در سال گذشته، بسیاری از شرکت‌های بزرگ نفتی، خصوصاً شرکت‌هایی که پروژه‌های بزرگی در آمریکا دارند، برای پرهیز از برخورد با واشنگتن و به دلیل سختی‌های مضاعف سازماندهی امور مالی بانکی در ایران، به دنبال

گزینه‌های دیگری غیر از تأمین نفت خام از ایران بودند.

اما خریداران اروپایی هنوز دریافت‌کننده نفت ایران هستند که شامل شرکت‌های دارای توافقنامه دادوستد با ایران، پیش از تحریم‌هاست. چنین شرکت‌هایی، مثل شرکت ایتالیایی انی (ENI)، به کمک این توافقنامه‌ها به‌طور خودکار، نفت دریافت می‌کنند و لذا مجبور نیستند امور مالی خود را از طریق بانک‌ها سازماندهی کنند.

سایر شرکت‌ها با انجام امور مالی از بانک‌های چینی، ایتالیایی یا روسی، نفت خام مورد نیاز خود را خریداری می‌کنند. برخی از این شرکت‌ها یا هیچ دادوستدی در آمریکا ندارند و یا اینکه کمتر نگران پیامدهای بالقوه هستند.

طبق برآوردها، پالایشگاه‌های آسیایی، سه‌چهارم نفت خام ایران را خریداری می‌کنند و بقیه نفت خام ایران، روانه اروپا می‌شود.

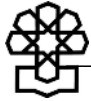
ارقام و اعداد جدولی که در ادامه آمده، حاوی تخمین‌های انجام شده توسط کارشناسان صنعت نفت در مورد حجم صادرات ایران برحسب مشتری است. مقیاس حجم مذکور، هزار بشکه در روز است و اعداد داخل پرانتز مربوط به سال ۲۰۱۰ و سایر اعداد با اطلاعات مربوط به معاملات انجام شده در سال ۲۰۱۱، به روزرسانی شده‌اند.

البته به علت تخمین حجم معاملات، اعداد و ارقام این جدول، موضوع مذاکرات مستمر است.

خریدار	حجم آسیا روزانه هزار بشکه
ژوهای ژنرنگ (چین)	۲۴۰
سینوپک (چین)	۲۲۰
هندوستان (MRPL)	۱۵۰
هندوستان (Essar Oil)	۱۶۰
ژاپن (Nippon Oil)	۱۲۰
کره جنوبی (SK Energy)	۱۲۰
کره جنوبی (Hyundai Oilbank)	۷۰
ژاپن (Showa Shell)	۸۲
ژاپن (JX)	۵۳
ژاپن (Toyota Tsushu)	۵۰
ژاپن (Cosmo Oil)	۴۵
ژاپن (Japan Energy)	۷۵
هندوستان (HPCL)	۶۰
ژاپن (Mitsubishi)	۳۵
هند (BPCL)	۵
ژاپن (Mitsui)	۱۵
ژاپن (Itochu)	۵
ژاپن (Kanematsu)	۱۵
ترکیه (Tupras)	۶۳
اسپانیا (Cepsa)	۲۵
یونان (Hellenic)	۶۰
شرکت ای‌ان‌آی ایتالیا	۲۲۰
اسپانیا (Repsol)	۸۰
پرتغال (Petrogal)	۱۰

(شنبه، ۲۲ ژانویه ۲۰۱۱، Reuters)

گزارشی از روند خصوصی‌سازی در وزارت نیرو

وزارت نیرو از زمان ابلاغ سیاست‌های اصل چهارم و چهارم قانون اساسی، همپای سیاست‌های کلی نظام برای پیاده‌سازی اهداف خصوصی‌سازی تلاش کرده و اجرای این سیاست‌ها را یکی از اولویت‌های همیشگی خود قرار داده است، زیرا نگاه‌ها در ارتباط با اجرای اصل چهارم و چهارم قانون اساسی به‌گونه‌ای است که باید تصدی‌ها به مردم واگذار شود و دولت فقط عهده‌دار سیاستگذاری‌ها باشد.

البته این نکته را نیز نباید از ذهن دور داشت که شیوه واگذاری دارایی‌های تحت مالکیت وزارت نیرو با سایر بخش‌ها متفاوت است و مراحل پیچیده‌ای دارد، بنابراین باید در نظر داشت که پروسه واگذاری‌ها در وزارت نیرو علاوه بر سرعت، باید با دقت فراوانی صورت گیرد، زیرا از یک طرف پیچیدگی و حساسیت‌ها در امر ساماندهی و واگذاری این شرکت‌ها و وجود مشکلات و موانع حقوقی و قانونی، کار را دشوار می‌کند و از طرف دیگر، خدمت‌رسانی در این عرصه به‌عنوان زیرساخت‌های مهم حیات اقتصادی و اجتماعی کشور، دارای حساسیت‌های فراوانی است. در واقع حساسیت در واگذاری تأسیسات آب و برق از این‌رو حائز اهمیت است که واگذاری‌ها نباید به ایجاد اخلال در تأمین مطمئن آب و برق مورد نیاز مردم منجر شود. طبیعی است باید پس از واگذاری‌ها نیز، دقت عمل لازم صورت گیرد که از بروز مشکل در تأمین نیازهای اساسی مردم عزیز با خروج یک نیروگاه از مدار جلوگیری شود.

از سوی دیگر، یکی از مشکلات جدی بر سر واگذاری شرکت‌های آب و برق، نرخ خدمات موجود در این شرکت‌ها بوده است، زیرا این نرخ‌ها باید قبل از واگذاری‌ها شفاف و روشن شود تا سرمایه‌گذاران تمایل و انگیزه ورود به این بخش را داشته

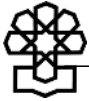

باشند. ازسوی دیگر، نرخ بسیار پایین خدمات ارائه شده ازسوی این شرکت‌ها از دیگر موانع جدی بر سر واگذاری آنها به شمار می‌رود؛ زیرا باید قبل از واگذاری‌ها، نرخ خدمات شفاف و روشن شود تا سرمایه‌گذاران رغبت کافی برای خرید این شرکت‌ها را داشته باشند.

با این حال، وزارت نیرو در طول سال‌های برنامه چهارم، اقدامات و هماهنگی‌های وسیعی را با همکاری مؤثر سازمان خصوصی‌سازی به منظور آماده‌سازی و ساماندهی شرکت‌های قابل واگذاری صنعت آب و برق انجام داده که اظهارات مسئولان سازمان خصوصی‌سازی نیز مؤید این مطلب است.

درواقع، وزارت نیرو طی دو سال گذشته اغلب موانع موجود بر سر راه واگذاری این شرکت‌ها را با مراجع مربوطه مطرح و مورد بررسی و پیگیری قرار داده است و در نهایت، با اقدامات انجام شده و هماهنگی‌های به‌عمل آمده دستگاه‌هایی چون سازمان خصوصی‌سازی، هیئت مالی واگذاری و وزارت امور اقتصادی و دارایی، بخش عمده‌ای از موانع را مرتفع کرده و مابقی این مشکلات براساس پیگیری‌های انجام شده در حال حصول نتیجه است. به هر حال واگذاری‌های صنعت آب و برق به گونه‌ای طراحی شده است که پس از شفاف شدن و حصول اطمینان از عدم بروز مشکلات آتی برای متقاضیان و مشترکان دریافت‌کننده خدمات، صورت گیرد.

در این میان، نگاهی به کارنامه وزارت نیرو در رابطه با اجرای سیاست‌های اصل چهارم و چهارم قانون اساسی و خصوصی‌سازی، نمره قابل قبولی را نشان می‌دهد که نتیجه تلاش بی‌وقفه مدیران و همکاران این وزارتخانه در واگذاری امور به بخش خصوصی است.

در بخش برق وزارت نیرو واگذاری نیروگاه‌ها و شرکت‌های تحت مالکیت خود را در چند مرحله اجرا کرده است. در مرحله اول واگذاری‌ها، با استفاده از ظرفیت ماده (۲۷) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مطابق با بند «۵» ماده (۱۸) قانون اصل چهارم قانون اساسی، ۱۰ نیروگاه سهند، خلیج فارس، سنندج، آبادان، بیستون، شیروان، دماوند، کرمان، بینالود و منجیل به مجموع ظرفیت بیش از ۸۲۰۰ مگاوات، انتخاب و به‌ازای هریک از آنها یک شرکت دولتی تشکیل شده است. ازسوی دیگر، شرایط انتخاب این نیروگاه‌ها به گونه‌ای بوده است که جذابیت لازم برای فروش را داشته باشند.

به این منظور نیروگاه‌های انتخاب شده عموماً از میان نیروگاه‌های جدید و با راندمان بالا انتخاب شده و طیف وسیعی از نیروگاه‌های بخاری، گازی و بادی را دربرمی‌گیرد که در نقاط مختلف کشور پراکنده هستند. در مرحله دوم نیز ۱۰ نیروگاه دیگر کشور با عنوان دارایی شرکت‌های برق منطقه‌ای شامل نیروگاه‌های منتظر قائم، گیلان، منتظری، مشهد، تبریز، خوی، فارس، لوشان، طوط و قم با مجموع ظرفیت بیش از ۸۶۰۰ مگاوات انتخاب و به سازمان خصوصی‌سازی اعلام شد.

در مرحله سوم نیز، ۵ نیروگاه ارومیه، چابهار، سبلان، قائنات و جهرم با ظرفیت بیش از ۳۳۰۰ مگاوات با توجه به ظرفیت موجود در بند «الف» ردیف ۸ قانون بودجه سال ۱۳۸۹ و در راستای اجرای اصل چهارم و چهارم قانون اساسی برای فروش معرفی شده‌اند و در نهایت، در مرحله چهارم نیز ۱۰ نیروگاه دیگر کشور شامل نیروگاه بخاری شهید رجایی، نیشابور، شهید مفتح، سیکل ترکیبی شهید رجایی، اسلام‌آباد، شریعتی، کنارک، کنگان، شهید زنبق و زرنند با ظرفیت بیش از ۵۸۰۰ مگاوات با

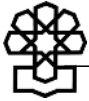

استفاده از مجوز قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور برای فروش انتخاب شده‌اند. در این میان، تاکنون از مجموع ۲۰ نیروگاه معرفی شده در مرحله اول و دوم، نیروگاه‌های خلیج فارس، بینالود، آبادان، بیستون، گیلان و ۴۵ درصد از نیروگاه دماوند به‌عنوان رد دیون دولت به ذینفعان واگذار شده و ۲ نیروگاه خوی و مشهد با انجام مزایده به فروش رسیده است که مبالغ حاصل نیز به‌طور مستقیم به خزانه دولت واریز می‌شود.

در هفته جاری نیز آگهی برگزاری مزایده دو نیروگاه زرنند و شریعتی به‌ترتیب به ظرفیت‌های ۶۰ مگاوات و ۵۰۱ مگاوات در روزنامه‌های کثیرالانتشار به چاپ رسیده و مزایده دو نیروگاه دیگر نیز شامل سیکل ترکیبی نیشابور به قدرت نامی ۱۰۴۰ مگاوات و نیروگاه گازی شهید زنبق به قدرت نامی ۱۰۰ مگاوات به‌زودی اعلام می‌شود. سایر نیروگاه‌های مذکور نیز آماده فروش بوده و به‌تدریج عرضه می‌شود.

لازم به‌ذکر است، عملیات قیمتگذاری ۱۵ نیروگاه معرفی شده در مرحله سوم و چهارم به‌صورت همزمان در حال انجام است. در کنار این موضوع، سهام دولت در ۳۲ شرکت بهره‌برداری از نیروگاه‌های موجود در شرکت توانیر نیز براساس تصمیمات هیئت عالی واگذاری، همزمان با عرضه نیروگاه‌ها واگذار می‌شود. لذا واگذاری این شرکت‌ها که کار ارزیابی آنها انجام شده است به واگذاری نیروگاه‌ها منوط است.

در این میان، شرکت توانیر تمامی سهام خود در شرکت‌های گروه یک، بجز یک شرکت که کار عرضه آن ظرف ماه‌های آینده انجام خواهد شد را واگذار کرده و شرکت دیگری را در گروه یک ندارد. ضمن اینکه شرکت‌های برق منطقه‌ای که در گروه دو قرار گرفته‌اند نیز تا پایان سال ۱۳۹۳ فرصت دارند تا تعیین تکلیف شوند.

علاوه بر نیروگاه‌های واگذار شده، در بخش صنایع پشتیبانی که جزء شرکت‌های زیرمجموعه شرکت مادر تخصصی ساتکاب بوده، وزارت نیرو توانسته از ابتدای برنامه سوم تا پایان دی‌ماه ۱۳۸۹، تعداد ۱۱۰ شرکت تحت مسئولیت خود را که در قالب این شرکت مادر تخصصی فعالیت می‌کردند، واگذار کرده و با واگذاری دو شرکت دیگر که در برنامه سال ۱۳۸۹ قرار دارد، می‌تواند ۱۰۰ درصد برنامه واگذاری خود را محقق کند، به نحوی که انحلال شرکت ساتکاب نیز ظرف هفته‌های آینده عملیاتی خواهد شد. بنابراین برای اولین بار در طول اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی، وزارت نیرو به‌عنوان یک وزارتخانه پیشرو در امر خصوصی‌سازی، اقدامات لازم در انحلال یکی از شرکت‌های مادر تخصصی خود را به‌عمل آورده است که این امر، دلیلی بر واگذاری تمام شرکت‌های زیرمجموعه شرکت مادر تخصصی ساتکاب در سال‌های اخیر به‌شمار می‌رود.

در بخش برق نیز که شرکت‌های زیرمجموعه شرکت مادر تخصصی توانیر را مشمول می‌شوند، وزارت نیرو آماده‌سازی ۳۹ شرکت توزیع نیروی برق در کشور را در طول سالیان گذشته انجام داده و منتظر تعیین تکلیف نرخ مابه‌التفاوت برق است که در صورت حل این موضوع که البته خارج از حیطه وزارت نیرو بوده و در حال پیگیری از مراجع مربوطه است، این شرکت‌ها آماده واگذاری می‌شوند، ضمن اینکه ارزیابی قیمت ۱۱ شرکت نیز به انجام رسیده است.

در بخش آب نیز اگرچه اقدامات مثبتی درخصوص واگذاری‌ها انجام شده است، اما عموماً به‌دلیل واقعی نبودن قیمت آب، تاکنون فرآیند واگذاری‌ها از جانب بخش خصوصی با استقبال مواجه نشده است. ضمن اینکه شرکت‌های آب و فاضلاب نیز

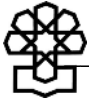

به دلیل همین مشکل، زیانده بوده و استقبال چندانی از خرید آنها صورت نگرفته است که به نظر می رسد با اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها، استقبال بیشتری از واگذاری تأسیسات آبی نیز صورت گیرد، البته باید توجه داشت که شرکت های آبفا از جمله شرکت هایی هستند که باید ظرف پنج سال آتی واگذار شوند و به نوعی در مرحله بعدی واگذاری ها قرار گرفته اند.

درواقع مانع اصلی بر سر راه خصوصی سازی شرکت های آبفای شهری و شرکت های آب، موضوع اصلاح ماده (۳) قانون برنامه چهارم توسعه (و ارائه نکردن لایحه تغییر قیمت از سوی دولت) و به وجود آمدن زیان های انباشته این شرکت ها در سال های اخیر بوده است. به نحوی که این شرکت ها هر ساله کمک زیان از دولت دریافت می کردند و طبیعی است با این زیان های انباشته، هیچ گاه مورد اقبال بخش خصوصی قرار نمی گرفتند. اما امید می رود که با اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها و تعیین تکلیف قیمت تمام شده آب که هم اکنون در دستور کار قرار دارد، بتوان شاهد سودده بودن این شرکت ها و واگذاری آنها از طریق بورس به بخش خصوصی بود.

از سوی دیگر، وزارت نیرو با هماهنگی سازمان خصوصی سازی، ارزیابی قیمت شرکت های آبیاری و زهکشی را انجام داده و از میان ۱۸ شرکت، ۱۷ شرکت را عرضه و یک شرکت باقیمانده را در ماه های باقیمانده از سال ۱۳۸۹ عرضه خواهد کرد که در این صورت، پرونده واگذاری شرکت های آبیاری موجود در شرکت مدیریت منابع آب ایران به طور کامل بسته خواهد شد.

اما در رابطه با شرکت های زیرمجموعه آبفای شهری و روستایی نیز لازم به ذکر است که این شرکت ها براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور، در گروه ۲

بنگاه ها قرار گرفته اند و باید تا پایان سال ۱۳۹۳ نسبت به واگذاری آنها اقدام شود. ضمن اینکه وزارت نیرو از سال ها قبل به ساماندهی سهام دولت در این شرکت ها اقدام کرده و هم اکنون مقدمات واگذاری این شرکت ها فراهم و تنها مانع بر سر راه واگذاری این شرکت ها که مسئولیت تأمین آب شرب شهر و روستاهای کشور را دارند، روشن نبودن مابه التفاوت نرخ واقعی و تکلیفی است که با پیگیری های انجام شده و قانون هدفمند کردن یارانه ها، امیدواریم در سال ۱۳۹۰ تکلیف این موضوع نیز روشن شود تا شفافیت در واگذاری این شرکت ها و اقتصادی کردن آن برای سرمایه گذاران فراهم شود.

براین اساس، اگر نگاه منصفانه ای به آماده سازی، ساماندهی و واگذاری شرکت های مشمول واگذاری در گروه یک بنگاه ها که دستگاه های اجرایی موظف به واگذاری شرکت های زیرمجموعه آن تا پایان سال ۱۳۸۹ هستند، بنماییم مشخص می شود که وزارت نیرو عمده تکالیف خود را انجام داده و آنچه از واگذاری ها منجر به نتیجه نشده است، خارج از حیطه اختیارات و تصمیمات وزارت نیرو است که البته نسبت به این امر نیز پیگیری های لازم صورت می گیرد.

(moe.org.ir, ۱۳۸۹/۱۱/۵)

دومین واحد نیروگاه کارون ۴ به شبکه سراسری برق پیوست

در پی وارد مدار شدن اولین واحد نیروگاه برق آبی کارون ۴ با ظرفیت ۲۵۰ مگاوات در روز بیستم آذر، دومین واحد این نیروگاه نیز به شبکه سراسری برق کشور پیوست.

حسین رنجبران، مجری طرح سد و نیروگاه کارون ۴ افزود: سنکرون این واحد ۲۵۰ مگاواتی پس از انجام کلیه تست‌های مربوطه در شرایطی به‌وقوع پیوست که کمتر از ۱۰ ماه از شروع آگیری سد کارون ۴ می‌گذرد.

وی اظهار داشت: تاکنون بیش از ۱/۶ میلیارد مترمکعب آب (بیش از ۹۰ درصد ارتفاع مفید سد) در مخزن سد جمع‌آوری شده است.

مجری طرح سد و نیروگاه کارون ۴ با اشاره به اینکه نیروگاه برق آبی کارون ۴ دارای چهار واحد ۲۵۰ مگاواتی بوده که سالیانه توان تولید ۲۱۰۷ گیگاوات ساعت انرژی را دارد، خاطر نشان ساخت: برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای انجام شده که به یاری خداوند تا پایان سال جاری همه واحدهای این نیروگاه وارد شبکه سراسری برق کشور شوند.

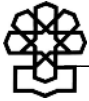
رنجبران یادآور شد: اولین واحد نیروگاه برق آبی کارون ۴ با ظرفیت ۲۵۰ مگاوات در روز بیستم آذر امسال به شبکه سراسری برق کشور پیوست و در اولین ماه فعالیت خود به میزان ۱۲۷ هزار مگاوات ساعت برق تولید کرد.

سد و نیروگاه کارون ۴ در استان چهارمحال و بختیاری و در فاصله ۱۸۰ کیلومتری جنوب غربی شهرکرد ساخته شده است.

(iwpco.ir, ۱۳۸۹/۱۱/۹)

جزئیات نخستین قبض انرژی صنایع بعد از هدفمندی یارانه‌ها

عضو هیئت‌مدیره انجمن مدیران صنایع با تشریح جزئیات قبض‌های جدید انرژی بخش صنعت، گفت: قیمت انرژی مصرفی صنعتگران با اعمال قیمت‌های جدید انرژی نسبت به پیش از هدفمندی یارانه‌ها تقریباً دو برابر شده است.

حسین سلیمی اظهار داشت: در قبض برق صنایع، قیمت این حامل برای مدت ۱۳ روز بدون افزایش قیمت و برای ۱۷ روز نیز با اعمال قیمت‌های جدید محاسبه شده است.

سلیمی اظهار داشت: در قبض‌های جدید، مصرف انرژی بخش صنعت از ۲۸ آذرماه (روز آغاز اجرای طرح هدفمندی) به بعد با اعمال افزایش قیمت‌ها در پی هدفمندی یارانه‌ها و برای قبل از آن، بدون افزایش قیمت محاسبه شده است.

وی با بیان اینکه قیمت جدید هر مترمکعب گاز مصرفی بخش صنعت ۷۰ تومان و قیمت جدید هر کیلووات ساعت برق مصرفی این بخش ۴۰ تومان تعیین شده است، اظهار داشت: قیمت انرژی بخش صنعت برخلاف بخش خانگی به‌صورت پلکانی محاسبه نمی‌شود، بلکه یک نرخ واحد برای هر حامل انرژی مد نظر است.

به گفته سلیمی نرخ انرژی مصرفی بخش صنعت در اولین قبض‌های دریافتی تولیدکنندگان پس از هدفمندی یارانه‌ها تقریباً دو برابر قبض‌های قبلی است.

وی با اشاره به تخصیص خط اعتباری انرژی به صنایع از محل تسهیلات یارانه‌ای، گفت: تولیدکنندگان می‌توانند قبض‌های جدید و قبلی حامل‌های انرژی را به بانک ارائه کنند و پس از محاسبه مابه‌التفاوت این دو قبض، از وام با بهره ۳ درصدی و پرداخت اقساطی این مابه‌التفاوت برخوردار شوند.

(FARSNEWS, ۱۳۸۹/۱۱/۹)

ایران در رتبه نخست ظرفیت نصب شده تولید برق منطقه قرار گرفت

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی گفت: با سنکرون شدن واحد اول نیروگاه سیکل ترکیبی سمنان به ظرفیت ۱۶۲ مگاوات، ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق

سراسر کشور از مرز ۶۰ هزار مگاوات گذشت و با این ظرفیت، ایران در رتبه اول ظرفیت نصب شده برق منطقه و شانزدهم دنیا قرار گرفت.

محمد بهزاد افزود، ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق کشور در پایان سال ۱۳۸۳ معادل ۳۷ هزار و ۳۰۰ مگاوات بود که در طول برنامه چهارم و سال جاری تاکنون ۲۲ هزار و ۷۱۵ مگاوات به ظرفیت آن اضافه شده و بالغ بر ۲۲ هزار مگاوات ظرفیت فوق در دولت نهم و دهم وارد مدار شبکه سراسری شده است.

بهزاد خاطر نشان کرد: ظرفیت اضافه شده نیروگاه‌ها در سال جاری از ابتدای سال تاکنون، بیش از ۳ هزار و ۸۳۴ مگاوات بوده است که پیش‌بینی می‌شود در سال جاری به بیش از ۴ هزار مگاوات تا پایان سال برسد و تا قبل از پیک سال آینده ۲ هزار مگاوات دیگر هم اضافه شود.

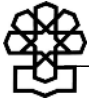
وی پیش‌بینی کرد: ظرفیت کل شبکه برق ایران تا پایان دولت دهم از مرز ۷۰ هزار مگاوات فراتر برود.

(FARSNEWS، ۱۳۸۹/۱۱/۶)

پیک مصرف برق ۳ هزار مگاوات کاهش یافت

روز جمعه ۸ بهمن‌ماه جاری، پیک مصرف برق کشور ۲۳ هزار و ۵۰۹ مگاوات به ثبت رسید که این مقدار ۱ و ۲۶۲ مگاوات در مقایسه با روز پنجشنبه کاهش یافته است. پیک مصرف برق کشور روز جمعه ۸ بهمن‌ماه جاری در مقایسه با روز مشابه پارسال نیز ۳ هزار و ۳۲ مگاوات کاهش نشان می‌دهد.

ازسوی دیگر، میزان مبادلات برون‌مرزی برق ایران با کشورهای همسایه، روز گذشته به ۱ هزار و ۴۲۳ مگاوات رسید.

روز جمعه ۸ بهمن‌ماه جاری بیشترین میزان واردات برق ایران از ترکمنستان به میزان ۲۵۹ مگاوات و بیشترین میزان صادرات برق ایران به عراق به میزان ۷۳۶ مگاوات بوده است.

جمهوری اسلامی ایران با کشورهای ارمنستان، پاکستان، ترکمنستان، ترکیه، جمهوری آذربایجان، عراق و افغانستان انرژی مبادله می‌کند.

(moe.org.ir، ۱۳۸۹/۱۱/۹)

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۰۶۵۳

عنوان گزارش: خبرنامه انرژی (۱۰۵)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)
تهیه و تدوین کنندگان: محمدعلی پورخصالیان، زهرا جعفری، مجتبی درویش‌توانگر
ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی
متقاضی: حمیدرضا کاتوزیان (رئیس کمیسیون انرژی)
سرپرستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹/۱۱/۲۶